

3. Календар офіційних свят в Україні (2023 р.) 2023. URL: <https://cutt.ly/nweCOBGX>.

4. Положення про галузевий державний архів Українського інституту національної пам'яті 2019. URL: <https://cutt.ly/JweBoHhK>.

5. Положення про Український інститут національної пам'яті 2020. URL: <https://cutt.ly/uweVoE15>.

6. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022-2023 роках 2021. URL: <https://cutt.ly/qweC5ttr>.

7. Про Центр досліджень визвольного руху URL: <https://cdvr.org.ua/about/>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-31>

VENICE BIENNALE ARCHITETTURA – 2023: PROBLEMATICS OF THE UKRAINIAN PAVILION

ВЕНЕЦІЙСЬКА BIENNALE ARCHITETTURA – 2023: ПРОБЛЕМАТИКА УКРАЇНСЬКОГО ПАВІЛЬЙОНУ

Fedoniuk S. D. Федонюк С. Д.

*Postgraduate Student at the Department
of Cultural Studies
Lesya Ukrainka Volyn
National University
Lutsk, Ukraine*

*аспірантка кафедри культурології
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Постановка проблеми. Венеційська бієнале – найгучніша подія у царині світового сучасного мистецтва. Biennale Architettura – міжнародна виставка архітектури, що теж проходить щодва роки у Венеції. У рамках заходу країни-учасниці облаштовують національні павільйони, репрезентуючи свою архітектурну візію. Головною метою виставки є продемонструвати архітектурні рішення, що дають відповіді на сучасні культурні, технологічні і соціальні виклики. Цьогоріч Україна бере участь у Biennale Architettura після майже десятирічної перерви, на що було кілька причин, проте вони майже не висвітлювались у медіа, головню через актуальніші питання у вітчизняних соціокультурних процесах (війна, Ковід-19, обмаль фінансування).

Мета дослідження. Здійснити аналіз способів медіарепрезентації українського митця та куратора сучасного мистецтва, зокрема, митця-архітектора, у контексті Венеційської бієнале, на прикладі участі України у Венеційській Biennale Architettura-2023.

Результати дослідження. На Biennale Architettura-2023 89 учасників представляють 62 країни. 18 травня 2023 року офіційно відкрився Український павільйон. Участь нашої держави у Бієнале Архітектури, що триватиме з 20 травня по 26 листопада 2023 року, забезпечує Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України [1]. Підготовка до події та її проблематика широко висвітлювалась у медіа з коментарями як самих митців, так і кураторів бієнале, відповідальних держслужбовців. Зокрема, на думку Олександра Курбакова, міністр розвитку громад, територій та інфраструктури, бієнале – нагода показати, що, попри війну, є орієнтири на творення архітектури оновленої України [4]. В основу ідеї українського павільйону закладено принципи безбар'єрності, екологічності та енергоощадності.

Під час пресконференції у Венеції український архітектурний проєкт представили заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Сергій Деркач, комісар національного павільйону Мар'яна Олесків (голова Державного агентства розвитку туризму), куратори Олексій Петров, Ірина Мірошникова й Борис Філоненко [3]. Україна відкрила на бієнале не лише павільйон, а й інсталяцію, ідея якої заснована на історико-культурній спадщині, земляних укріпленнях Х-го століття, Змієвих валах, розташованих неподалік Києва. Саме Змієві вали у перші дні повномасштабного російського вторгнення сповільнили просування російських танків до столиці. Протягом усього часу роботи бієнале у просторі інсталяції відбуватимуться публічні зустрічі, де вітчизняні культурні діячі поділяться власними історіями й досвідом, здобутим у подіях війни з РФ. Усього у репрезентації української архітектурної візії візьмуть участь понад тридцять архітекторок та архітекторів, а також представників інших мистецьких дисциплін.

Назва українського павільйону «Before the Future» є своєрідною відповіддю на цьогорічну тему бієнале – «The Laboratory of the Future» («Лабораторія майбутнього»), що досліджує деколонізацію та декарбонізацію (процес переходу до низьковуглецевої економіки). Адже українці сьогодні живуть із концептом «нове життя після перемоги», щодня роблячи внесок у творення образу мирного майбутнього. Воююча Україна стала державою, яка трансформує і транслює для світу футуристичні образи.

Українська програма представлена у двох локаціях: в Арсеналі – це приміщення з низькою стелею, що нагадує укриття, бомбосховище. У Джардіні – це відкритий простір з акцентом на відносинах із землею. Війна знову повернула українців до тісних зв'язків із землею, котра годує, укриває, захищає та об'єднує. Куратори підкреслюють, життя в умовах постійної загрози з відкритого неба змусило сприймати простір, в першу чергу, як здатний забезпечити людині захист. Лише у безпечному просторі можна ділитися історіями, вчитися, кохатися, народжувати дітей та нові мистецькі ідеї. Отже, через десятиліття

відсутності Україна повернулася на біенале з двома інсталяціями, які в максимально м'який спосіб нагадують про те, що в центрі Європи дев'ятий рік поспіль триває війна. Попри серйозний сенс обох інсталяцій, куратори висловили надію, що відвідувачі приходитимуть сюди відпочити, а діти бігатимуть і гратимуться на траві земляних насипів, що нагадують Змієві вали. Під час пресконференції куратор Борис Філоненко сказав, що ці місця, укріплення – локації, де можна побути у тиші, розслабитись. Але це і свого роду нагадування про те, що десь, хтось боїться за своє життя» [2].

Висновок. Участь України у Biennale Architettura-2023 необхідна з кількох причин: по-перше, важливо тримати питання війни на міжнародному порядку денному, нагадуючи світові про вторгнення РФ на територію України. По-друге, це можливість залучити до післявоєнного відновлення держави відомих архітекторів з усього світу, здійснити спробу знайти ефективні архітектурні рішення для відбудови знищеної інфраструктури та культурної спадщини. По-третє, це можливість представити знакових українських митців-архітекторів на найгучнішому міжнародному майданчику, розповісти про їх ідеї за допомогою медіа. Адже саме архітектори одні з перших серед митців зіткнулися після перемоги чи не з найголовнішим викликом – де і як жити в Україні. Саме від них залежатиме наскільки осучасненими, інклюзивними стануть українські міста в майбутньому.

Література:

1. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. «Biennale Architettura 2023: відбулося офіційне відкриття Українського павільйону» URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/biennale-architettura-2023-vidbulosia-ofitsiine-vidkryttia-ukrainskoho-pavilyonu> Дата публікації: 18.05.2023 (Дата звернення: 18.05.2023).

2. COLLEEN BARRY. THE ASSOCIATED PRESS. Venice Architectural Biennale gives overdue voice to long-silenced Africa URL : <https://apnews.com/article/venice-biennale-architecture-africa-inclusion-lesley-lokko-4a36c9e67d3e8e6e9c45cfc25e795fb4> Дата публікації: 20.05.2023. (Дата звернення: 21.05.2023).

3. Пасічник Каріна. «Україна вперше за майже десять років представить власний павільйон на архітектурній Біенале у Венеції» URL : <https://life.nv.ua/ukr/art/ukrajina-predstavit-vlasniy-pavilyon-na-biennale-architettura-2023-shcho-pro-ce-vidomo-50320284.html> Дата публікації: 26.04. 2023. (Дата звернення: 27.04.2023).

4. Після 10-річної перерви: Український павільйон офіційно відкрили на венеційській Biennale Architettura 2023 <https://espresso.tv/pislya-10-richnoi-perervi-ukrainskiy-pavilyon-ofitsiyno-vidkrili-na-venetsiyskiy-biennale-architettura-2023> Дата публікації: 19.05.2023. (Дата звернення: 20.05.2023).